

Quan miro molta estona un punt fix a la paret, a vegades em passa que ja no sé qui sóc ni on em trobo. Sento aleshores l'absència de la meva identitat des de lluny, com si, per un moment, hagués esdevingut una persona del tot estranya. Aquest personatge abstracte i la meva persona real es disputen la meva convicció amb forces iguals.

En el moment següent, la meva identitat es retroba, com en aquelles vistes estereoscòpiques on, a vegades, les dues imatges se separen per error i, només quan l'operador les posa a punt, superposant-les, donen de sobte la il·lusió de relleu. L'habitació se m'apareix aleshores carregada d'una frescor que no tenia abans. Retorna a la seva consistència anterior, i els objectes que hi ha es posen al seu lloc, tal com dins una ampolla d'aigua un terròs de terra desfet es disposa en capes d'elements diferents, ben definits i de colors variats. Els elements de l'habitació s'estratifiquen en el seu propi contorn i en els colors que tenien en el meu vell record.

La sensació de llunyania i solitud en els moments en què la meva persona quotidiana s'ha dissolt en la inconsistència és diferent de qualsevol altra. Quan dura més, esdevé por, angoixa de no poder retrobar-me mai més. En la llunyania persisteix una silueta meva insegura, envoltada d'una gran lluminositat, tal com alguns objectes apareixen entre la boira.

La terrible pregunta «¿qui sóc jo exactament?» viu aleshores en mi com un cos del tot nou, que ha crescut dins meu amb una

pell i uns òrgans completament desconeguts. Per respondre-la, cal una lucidesa més profunda i més essencial que la del cervell. Tot allò que és capaç d'agitar-se al meu cos s'agita, es remou i es revolta amb més força i més naturalitat que en la vida quotidiana. Tot implora una solució.

Algunes vegades retrobo l'habitació tal com la coneixia, com si tanqués i obrís els ulls; cada cop és més clara —igual com apareix un paisatge al telescopi, cada vegada més ben organitzat, a mesura que, ajustant les distàncies, travessem tots els vels d'imatges intermèdies.

Al final em reconec a mi mateix i retrobo l'habitació. És una sensació de lleugera embriaguesa. L'habitació està extraordinàriament condensada en la seva matèria, i a mi m'han retornat implacablement a la superfície de les coses: com més profunda ha estat l'onada de la confusió, més alta és la seva cresta; mai, i en cap circumstància, no m'ha semblat més evident com en aquests moments que cada objecte ha d'ocupar el lloc que ocupa i que jo he de ser qui sóc.

El meu turment en la inseguretat ja no té aleshores cap nom; és una mera recança per no haver trobat res a la seva pregonesa. Només em sorprèn el fet que una absència total de significació hagi pogut estar tan profundament lligada a la meua matèria íntima. Ara, quan m'he retrobat i intento expressar-la, aquesta sensació se m'apareix del tot impersonal: una senzilla exageració de la meua identitat, que ha crescut com un càncer de la seva pròpia substància. Un tentacle de la medusa que s'ha estès massa buscant amb exasperació entre les ones per tornar, finalment, sota la gelatina de la ventosa. Durant uns moments d'angoixa, he passat per totes les certeses i totes les incerteses de la meua existència per retornar definitivament i dolorosament a la meua solitud.

Aleshores hi ha una solitud més pura i més patètica que altres vegades. La sensació d'allunyament del món és més clara i més íntima: una malenconia diàfana i suau, com un somni que tornem a recordar a mitjanit.

Només ella m'evoca quelcom del misteri i l'encant una mica trist de les «crisis» de la meva infantesa.

Tan sols en aquesta sobtada desaparició de la identitat retrobo les meves caigudes en els espais maleïts d'antany, i tan sols en els moments d'immediata lucidesa que segueixen el retorn a la superfície el món se m'apareix en aquella atmosfera insòlita d'inutilitat i desuetud que es formava al meu voltant quan aquells al·lucinants tràngols acabaven d'esgotar-me.

Eren sempre els mateixos llocs al carrer, a casa o al parc, que em provocaven les «crisis». Cada vegada que entrava als seus espais, em venien el mateix defalliment i el mateix mareig. Veritables paranys invisibles, col·locats aquí i allà a la ciutat, gens diferents de l'aire que els envoltava, m'esperaven feroços per caure pres de l'atmosfera especial que contenien. Si feia un pas, un únic pas, i entrava en aquest «espai maleït», inevitablement arribava la crisi.

Un d'aquests espais es trobava al parc de la ciutat, en una petita clariana al final d'un carreró per on ningú no passejava mai. Enllà de les bardisses de rosers salvatges i d'acàcies petites que l'envoltaven s'obria només per un cantó el paisatge desolat d'un camp buit. No hi havia al món un lloc més trist i més abandonat. El silenci dens es dipositava sobre les fulles empolsinades, en la calor viciada de l'estiu. De tant en tant se sentien els ressons de les trompetes dels regiments. Aquells llargs clams en el desert eren esquinqadorament tristos... Lluny, l'aire encès pel sol tremola-

va eteri, com el vapor transparent que sura sobre un líquid bullent.

El lloc era salvatge i aïllat; la seva solitud semblava sense fi. Allí em semblava més feixuga la calor del dia i més pesant l'aire que respirava. Els matolls polsegosos es torraven, grocs, al sol, en una atmosfera de solitud absoluta. Hi flotava una estranya sensació d'inutilitat, en aquella clariana que existia «en algun lloc al món», en algun lloc on jo mateix havia arribat sense solta ni volta, una tarda qualsevol d'estiu que tampoc no tenia cap sentit. Una tarda que s'havia perdut, caòticament, sota la calor del sol entre unes bardisses ancorades en l'espai, «en algun lloc al món». Aleshores sentia de manera més profunda i més dolorosa que no tenia res a fer en aquest món, llevat de vagar pels parcs, per les clarianes polsegoses i cremades pel sol, buides i salvatges. Era un vagar que al final m'esquinçava l'ànima.

Un altre indret maleït estava situat justament a l'altre extrem de la ciutat, entre les ribes altes i esbaldregades del riu en el qual em banyava amb els companys de jocs. En algun lloc, la riba s'havia ensorrat. A dalt hi havia instal·lada una fàbrica d'oli, que extreien de les llavors de gira-sol. Les closques de les llavors es llançaven entre les parets de l'esvoranc de la riba, i, amb el temps, la pila havia pujat tant que s'havia format un pendent de closques seques que baixava des de dalt fins a la vora de l'aigua.

Els meus companys baixaven a l'aigua per aquest pendent, prudents, agafant-se les mans, tot enfonsant-se en la catifa de podridura.

Les parets de la riba alta, a banda i banda de l'esvoranc, eren abruptes i plenes d'irregularitats fantàstiques. La pluja havia esculpit reguitzells d'esquerdes fines, com uns arabescos, però esgarrifoses, com unes ferides mal cicatritzades. Eren veritables parracs de carn del fang, ferides horribles i obertes del tot.